URAL d'Isaiah Berlin

Churchill i Roosevelt segons Berlin

"Però les diferències entre ell i Churchill són més grans que les similituds, i fins a cert punt tipifiquen les diferències dels continents i de les civilitzacions. El contrast es fa evident amb els papers respectius que tingueren en la guerra que va fer que s'apropessin tant. [...]

"Churchill es troba pràcticament en el pol oposat. Ell tampoc no té por del futur, i cap home no s'ha estimat mai la vida amb més vehemència ni n'ha infós tanta a tothom i a tot el que ha tocat. Però mentre que Roosevelt, com tots els grans innovadors, tenia una consciència premonitòria mig conscient de la forma següent que prendria la societat, no gaire diferent de la d'un artista, Churchill, malgrat tot el seu aire extravertit, mira cap endins i el seu sentit més fort és el sentit del passat. [...]

"Roosevelt, com a personalitat pública, era un governador espontani, optimista, amant del plaer, que consternava els seus assistents amb l'abandonament alegre i aparentment desatent amb què semblava delectar-se quan duia a terme dues o més polítiques totalment incompatibles, i els deixava astorats encara més amb la rapidesa i la facilitat amb què aconseguia alliberar-se de les preocupacions del càrrec durant els moments més foscos i més perillosos. A Churchill també li agrada el plaer i tampoc no li falta ni alegria ni una capacitat per a l'autoexpressió exuberant, juntament amb l'hàbit de tallar alegrement els nusos gordians d'una manera que sovint disgusta els seus experts; però no és un home frívol. La seva naturalesa posseeix una dimensió de profunditat –i un sentit corresponent de possibilitats tràgiques– que el geni desenfadat de Roosevelt passava de llarg instintivament.

"Roosevelt jugava al joc de la política amb virtuositat, i tant els seus èxits com els fracassos es duien a terme amb un estil esplèndid; la seva execució semblava que fluís sense esforç. Churchill està familiaritzat amb la foscor així com amb la llum. Com tots els habitants dels mons interiors, i fins i tot els visitants de pas, dóna evidències de temporades d'incubacions angoixants i recuperacions lentes. Roosevelt podria haver parlat de sang i suor, però quan Churchill oferí llàgrimes al seu poble, digué una paraula que podria haver pronunciat Lincloln, Mazzini o Cromwell, però no Roosevelt, de tan gran com tenia el cor, de tan generós i perspicaç com era".*

ARXIU

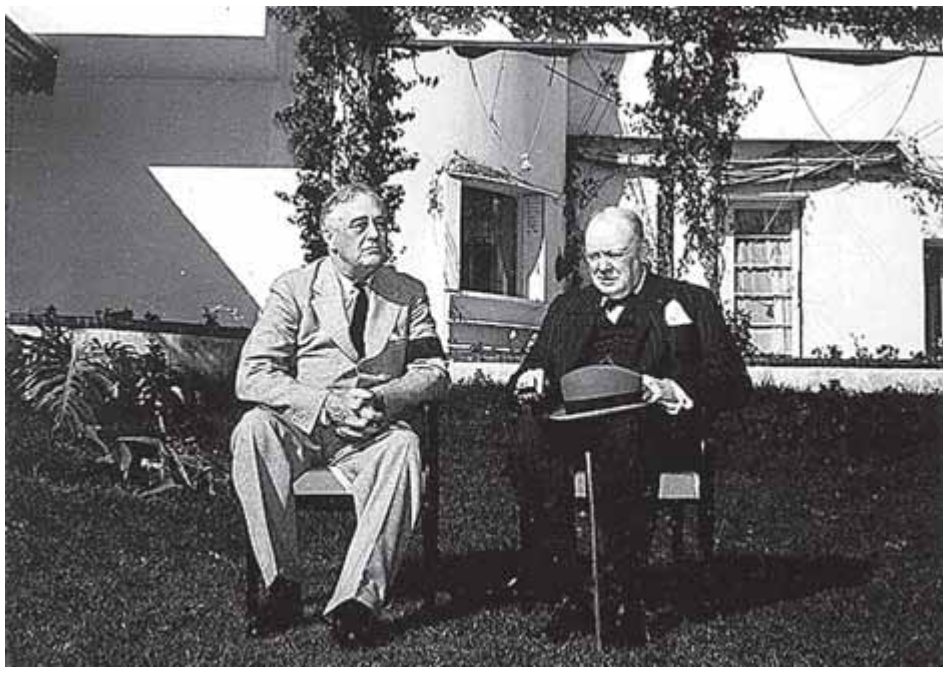

Franklin D. Roosevelt i Winston Churchill el 22 de gener de l'any 1943 a Casablanca

Tolstoi segons Berlin

"Perquè hi ha un gran abisme entre aquells que, per una banda, ho relacionen tot amb una visió central i única, un sistema més o menys coherent o articulat, en termes del qual entenen, pensen i senten –un principi únic, universal i organitzador d'acord amb el qual tot el que són i diuen té significat– i, d'altra banda, aquells que persegueixen molts fins, tot sovint no relacionats i fins i tot contradictoris, només connectats, si ho estan, d'alguna manera *de facto*, per alguna causa psicològica o fisiològica, no relacionada amb cap principi moral o estètic [...]. El primer tipus de personalitat intel·lectual i artística pertany als eriçons, el segon a les guineus; i, sense insistir en una classificació rígida, podem dir, sense gaire temor de contradicció, que, en aquest sentit, Dante pertany a la primera categoria, Shakespeare, a la segona; Plató, Lucreci, Pascal, Hegel, Dostoievski, Nietzsche, Ibsen, Proust són, en graus diversos, eriçons; Heròdot, Aristòtil, Montaigne, Erasme, Molière, Goethe, Puixkin, Balzac, Joyce són guineus [...]".

"Si recordem una vegada més la nostra divisió d'artistes entre guineus i eriçons, Tolstoi percebia la realitat en la seva multiplicitat, com una col·lecció d'entitats separades al voltant i dins les quals ell veia amb una claredat i penetració a penes mai igualada, però creia només en un conjunt vast i unitari. Cap autor que hagi viscut mai no ha demostrat tants poders de perspicàcia de la varietat de la vida: les diferències, els contrastos, les col·lisions de persones, coses i situacions, percebuda cadascuna en la seva unicitat absoluta i transmesa amb un grau de direcció i una precisió d'imatgeria concreta que no es troba en cap altre escriptor. Ningú no ha superat mai Tolstoi a l'hora d'expressar l'aroma específica, la qualitat exacta d'un sentiment, el grau d'*oscil·lació*, el flux i els petits moviments de la marea (que Turguénev titllava de simple truc per part seva), la textura interior i exterior i la *sensació* d'una mirada, un pensament, la fiblada d'un sentiment, no menys que d'una situació específica, d'un període sencer, de les vides d'individus, famílies, comunitats, nacions senceres".*

Lev Nikolàievitx Tolstoi (1828-1910), en un retrat de l'any 1887

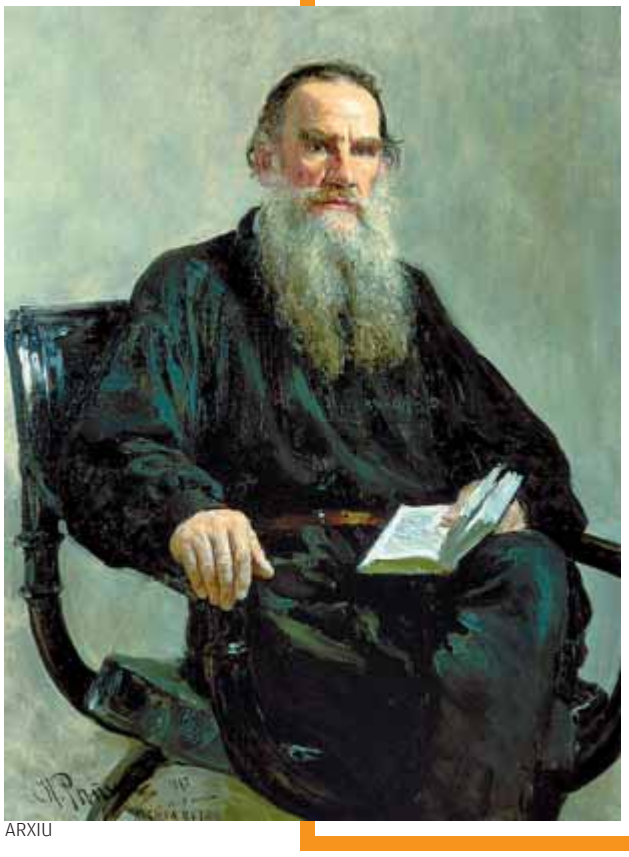

ARXIU

vigor, la fortale-
consecució pú-
olina, la felicitat,
sobretot l'asser-
piracions i el co-
r necessaris per
sfacció; allò que
enaixement Pè-
arnat en la seva
havia trobat en
romana, allò de
mentaven la de-
el seu temps. A
semblen els mi-
llors moments de la humanitat i, com a humanista renaixentista que és, desitja recuperar-los.

"Contra aquest univers moral [...] s'hi oposa en primer lloc la moralitat cristiana. Els ideals del cristianisme són la caritat, la compassió, el sacrifici, l'amor de Déu, el perdó dels enemics, el menyspreu pels béns d'aquest món, la fe en la vida del més enllà, la creença en la salvació de l'ànima individual com si fos de valor incomparable; uns valors més alts que cap altre objectiu social, polític o terrenal, que cap altra consideració econòmica, militar o estètica, i totalment incommensurables amb cap altre. Maquiavel estableix que amb homes que creuen en aquests ideals, i que els practiquen, en principi no es pot construir cap comunitat humana satisfactòria, en el sentit romà [...].

"Si els éssers humans fossin diferents de com són, potser podrien crear una societat cristiana ideal. Però ell té clar que, en aquest cas, els éssers humans haurien de ser molt diferents de com sempre han estat".*